

Riktlinjer för direktupphandling

Ingress

Sedan 1 juli 2014 anges i upphandlingslagstiftningen att en upphandlande myndighet eller enhet ska besluta om riktlinjer för användning av direktupphandling. Samtidigt infördes krav på dokumentation av upphandlingar vars värde överstiger 100 000 kr.

Inom Stockholms stad räknas varje nämnd och bolag som en egen upphandlande myndighet/enhet och ska alltså fastställa riktlinjer för direktupphandling för sin verksamhet.

Dessa riktlinjer innehåller anvisningar för hur direktupphandling av varor, tjänster, byggtreprenader och koncessioner ska genomföras i Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Definition av direktupphandling

Med direktupphandling avses upphandlingar utan krav på anbud i viss form. Med direktupphandling avses i denna riktlinje alla inköp utanför befintliga avtal/ramavtal för det som ska köpas, oavsett belopp.

Stadens upphandlingsverksamhet ska präglas av ett affärsmässigt agerande och de, enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), grundläggande principerna om:

- Icke diskriminering
- Likabehandling
- Ömsesidigt erkännande
- Proportionalitet
- Öppenhet

Direktupphandling är ett upphandlingsförfarande som endast är tillåtet då värdet på inköpet understiger direktupphandlingsgränsen och inte finns upphandlat centralt, gemensamt eller lokalt för Skärholmen stadsdelsförvaltning.

Av förvaltningens delegationsordning framgår vem som har rätt att ingå leverantörsrelation för förvaltningens räkning.

Direktupphandlingsgränsen

Direktupphandlingsgränsen varierar beroende av vilken upphandlingslag som är tillämplig. Beloppsgränsen uppdateras vart annat år. Aktuella värden för alla upphandlingslagar finns på upphandlingsmyndighetens hemsida, länk:

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/direktupphandling>.

Ett inköp får aldrig delas upp i mindre delar i syfte att hamna under gränsen för direktupphandling och en direktupphandling utesluter inte konkurrensutsättning. Konkurrensutsättning ska alltid övervägas för alla direktupphandlingar oavsett värde.

Värdet av direktupphandling ska beräknas exklusive mervärdesskatt, men inklusive options- och förlängningsklausuler. Options- och förlängningsklausuler ska betraktas som om de kommer att utnyttjas.

Det är den upphandlande myndighetens samlade behov, det vill säga hela nämndens inköp av samma slag under räkenskapsåret, som ska beaktas vid bedömningen av om anskaffningen kan göras genom en direktupphandling. Bedömningen ska inte göras utifrån en enskild enhets eller avdelnings behov.

Direktupphandling kan även göras i vissa andra fall, förutsatt att något av de lagstadgade undantagen är tillämpligt på det aktuella inköpet (jfr. 6 kap 12-19 §§ LOU/LUF). Vid återopande av lagstadgade undantag är det alltid den upphandlande myndigheten som ska kunna visa att undantaget är tillämpligt.

Dokumentation

Det finns lagstadgad dokumentationsplikt för direktupphandlingar över 100 000 kr som genomförs enligt LOU/LUF (19 kap. 30§) och LUF (15 kap. 20§), dokumentationsplikten gäller för samtliga direktupphandlingar som genomförs enligt LUK. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att motivera myndighetens beslut under direktupphandlingens samtliga skeden.

I stadens regler för ekonomisk förvaltning kapital 4 Upphandling och inköp § 6 anges följande:

”Grundregeln är att alla beslut om genomförande av upphandling, direktupphandling eller avrop ska dokumenteras på ett sådant sätt

att det framgår vem som har fattat beslutet, i vilket syfte samt det ungefärliga värdet av den gjorda beställningen. Utöver detta ska dokumentation upprättas i enlighet med vad reglerna för respektive upphandlingsförfarande kräver.”

Skärholmen stadsdelsförvaltning följer lagstiftning och regler genom att dokumentera direktupphandlingar som överstiger:

- 30 000 kr

Dokumentation och seriositetsprövning ska ske i enlighet med framtagna rutinbeskrivningar:

- Rutinbeskrivning vid direktupphandling mellan 30 000 – 100 000 kr
- Rutinbeskrivning vid direktupphandling över 100 000 kr

Direktupphandlingar över 100 000 kr

Nämndens direktupphandlingar över 100 000 kr ska genomföras i enlighet med Stockholms stads program för upphandling och inköp.

När det är möjligt, med utgångspunkt i miljöprogrammet ska miljökrav ställas på bland annat:

- Ekologiska livsmedel
- Transporter med liten klimat- och luftkvalitetspåverkan
- Undvika skadliga kemikalier
- Låg energianvändning i byggnader och anläggningar

Krav på socialt ansvar ska också inkluderas i nämndens direktupphandlingar över 100 000 kr.

I direktupphandlingar över 100 000 kr ska anti-diskrimineringsklausul användas som avtalsvillkor.